

Intercanvi d'experiències d'adaptació climàtica: metodologies, impactes i replicabilitat

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

Taller de co-creació

12:40 – 13:40h
21 de novembre de 2024

Anna Boqué, Investigadora IU-RESCAT – UR
Antoni Domènech, Professor lector Serra-Hunter URV

Diputació
Barcelona

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Institut Universitari de Recerca en Sostenibilitat,
Canvi Climàtic i Transició Energètica (IU-RESCAT)

Centre for
Climate Change

Diputació de Girona

Diputació de Lleida

Diputació de Tarragona

Associació d'Iniciatives
Rurals i Marítimes
de Catalunya

CONSELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

CCOO

UGT.cat

UNIO
DE PAGESOS

Cambra
de Comerç de Barcelona

IRTA

CTFC

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Observatori
de l'Ebre

GRUP D'ACCIÓ
LOCAL PENEDÈS

Associació
LEADER
Ripollès Ges Bisaura

CONSORCI
LEADER
PIRINEU
OCCIDENTAL

Associació LEADER
de Ponent

ADRINOC

LEADER
Catalunya Central

LEADER
del Camp

BOSCAT

arç
COOPERATIVA

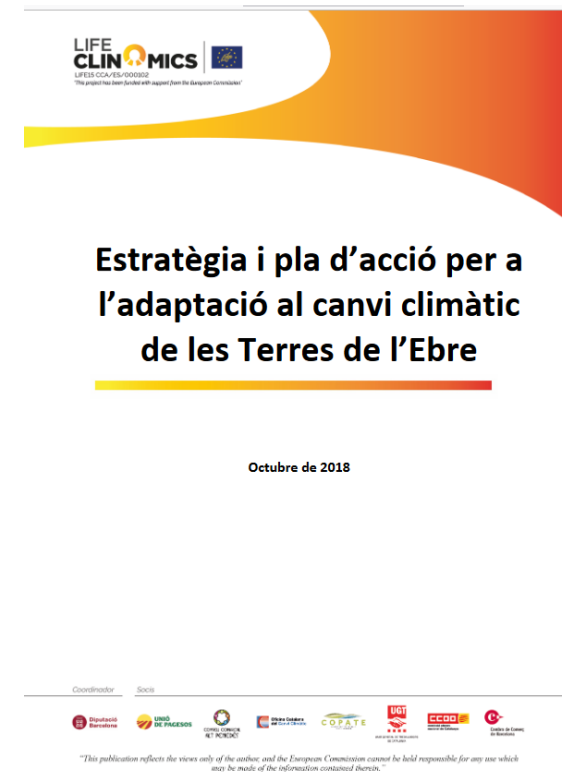
Centre en
Resiliència Climàtica
eureka!

IU-RESCAT

Estratègies territorials d'ACC

- L'estratègia territorial ha de ser un document consensuat pels actors territorials dels Laboratoris Vius, que ha de respondre a l'**objectiu del projecte** (adaptació climàtica) i ha de fer front als reptes remarcats per la **diagnosi de vulnerabilitat climàtica** a través d'un **full de ruta compost per eixos d'actuació i accions** d'ACC.
- Els recursos econòmics en el marc del projecte per executar les accions són limitats, però disposar d'una estratègia ens ha de permetre:
 - Definir les necessitats del territori i dels sectors.
 - Plantejar-nos un escenari de futur desitjat
 - Establir prioritats
 - Aspirar a accedir a altres fonts de finançament.

Reflexionem

- Sense una estratègia general, com es poden assegurar que les accions responen a les necessitats específiques del territori i no són mesures disperses?
--> Cal formular eixos estratègics
- Quins riscos comporta implementar accions desconnectades d'un marc d'eixos estratègics coherents?
--> Podem incórrer en l'execució d'accions poc prioritàries pel territori i difícils de justificar.
- En quina mesura la manca d'uns eixos d'actuació pot dificultar la formulació d'accions?
- I la coordinació entre els diferents sectors implicats (agroramader, forestal, turístic, etc.) per a la formulació d'accions d'interès general/territorial o transversals pot veure's també afectada per la manca d'aquests eixos estratègics?

Eixos estratègics

- L'estratègia territorial ja sabem que és d'adaptació als creixents efectes del canvi climàtic sobre els sectors econòmics del projecte.
- Però ha d'estructurar-se en eixos que identifiquin els principals objectius i àmbits d'actuació d'acord, precisament, als sectors econòmics del projecte i a les vulnerabilitats climàtiques detectades.
- Idealment els eixos haurien de ser propostes de valor (què, com i per a què).
- Intenteu pensar amb les necessitats (què ens falta) i desitjos (què volem tenir) del territori
- Exemples:
 - **DESTÍ TURÍSTIC RESPONSABLE I SOSTENIBLE**
 - **PLANIFICACIÓ D'UNA OFERTA DESESTACIONALITADA DE TURISME ACTIU A LA NATURA**

Accions

- Pas o activitat amb l'objectiu d'assolir un objectiu determinat (alineada amb els eixos i l'estratègia).
- A tenir en compte:
 - Accions ja proposades dins del LIFE ECOADAPT
 - Accions presentades durant la jornada d'avui
 - Possibles noves accions
- Exemples:
 - Fomentar la instal·lació de dipòsits de recollida d'aigües pluvials per a la seva utilització (en explotacions agrícoles, ramaderes, establiments turístics, etc.)
 - Recuperar els espais humits i zones inundables del territori

Exemple (1) aplicat al sector turístic

Estratègia general del sector turístic: "Adaptació del sector turístic a les condicions climàtiques canviants per garantir-ne la sostenibilitat, la competitivitat i la resiliència territorial."

T1: Adaptació de l'oferta turística a les condicions climàtiques canviants

- **Acció 1:** Crear un **programa d'activitats turístiques nocturnes o fora de temporada**, especialment en zones afectades per onades de calor, per redistribuir la demanda en moments climàticament més favorables.
- **Acció 2:** Dissenyar un **test de microtendències climàticament adaptades**, com la promoció d'activitats d'interior (museus, mercats culturals) en períodes de temperatures extremes.

T2: Protecció dels recursos naturals i culturals com a base de l'activitat turística

- **Acció 1:** Implementar un **pilot de restauració d'espais naturals amb alt valor turístic**, com dunes costaneres o zones humides, per protegir-los dels impactes climàtics i garantir-ne la continuïtat com a atractius turístics.
- **Acció 2:** Desenvolupar un **programa experimental de gestió adaptativa en espais patrimonials** especialment vulnerables, com camins històrics o monuments a l'aire lliure, per protegir-los de l'erosió o l'augment de la temperatura.

T3: Reducció de la vulnerabilitat de les infraestructures turístiques als fenòmens climàtics extrems

- **Acció 1:** Pilotar un **pla d'adaptació per a allotjaments turístics costaners**, incloent-hi l'elevació de les estructures més vulnerables a l'augment del nivell del mar i la millora de sistemes de drenatge per a pluges torrencials.
- **Acció 2:** Realitzar un **test d'infraestructures adaptades a onades de calor**, com la instal·lació de cobertes vegetals en hotels i càmpings per reduir la temperatura interior i el consum energètic associat a la refrigeració.

Exemple (2) aplicat al sector agroramader

Estratègia general del sector: "Incrementar la resiliència climàtica dels sistemes agroramaders mitjançant pràctiques adaptatives, innovadores i sostenibles que preservin els recursos naturals i assegurin la viabilitat econòmica."

A1: Millora de l'eficiència hídrica i l'adaptació dels cultius a les noves condicions climàtiques (*Agricultura*)

- **Acció 1:** Pilotar un **sistema de reg intel·ligent basat en sensors hídrics i previsió climàtica** en cultius d'alt consum d'aigua per optimitzar-ne l'ús.
- **Acció 2:** Desenvolupar un **test de varietats agrícoles resistents a la sequera i les altes temperatures**, com cereals i fruiters adaptats a condicions climàtiques canviants.

A2: Adaptació de la ramaderia extensiva i intensiva als impactes del canvi climàtic (*Ramaderia*)

- **Acció 1:** Pilotar un **sistema d'ombra i ventilació natural en explotacions ramaderes** per reduir l'estrès tèrmic en el bestiar durant onades de calor.
- **Acció 2:** Desenvolupar un **test d'alimentació alternativa per al bestiar**, incloent-hi pastures més resistents a sequeres i pinsos amb menor petjada hídrica.
- **Acció 3:** Implementar un **pla experimental per a la gestió de reserves d'aigua en explotacions ramaderes** mitjançant dipòsits de recollida d'aigua de pluja per a períodes de sequera prolongada.

A3: Conservació i millora dels recursos sòl i aigua per a sistemes agroramaders resilients (*Transversal*)

- **Acció 1:** Realitzar un **pilot d'agricultura regenerativa** en parcel·les de prova, utilitzant cobertes vegetals i cultius de cobertura per millorar la retenció d'aigua i reduir l'erosió.
- **Acció 2:** Desenvolupar un **programa de monitoratge de la qualitat del sòl i de les reserves d'aigua** en explotacions agroramaderes per anticipar impactes del canvi climàtic.

Anem a la pràctica

1. Definim l'estratègia sectorial (la general ja la tenim clara).
2. Definim els eixos estratègics (dels nostres sectors, o amb visió transversal).
3. Concretem accions i les relacionem amb eixos estratègics.
4. Reflexions finals (Sessió Plenària)

Anem a la pràctica

- Ens posem en grups (idealment per territoris; o àmbits territorials de planejament)
- Individualment pensarem amb eixos estratègics que apliquen al nostre territori i al nostre sector
- Posarem en comú els eixos i un ens posarem d'acord en quant als eixos estratègics de cadascun dels territoris (en diferents territoris, hi haurà eixos diferents).
- **Un membre de cada taula redactarà els eixos acordats.**
- A partir d'aquí pensarem amb accions d'adaptació executades en el marc del projecte, proposades o d'altres que puguin ser d'interès (noves), i les interrelacionarem amb els eixos formulats.
- L'objectiu és definir:
 - Estratègia d'adaptació al Canvi Climàtic del vostre sector econòmic en el marc del territori on opereu.
 - Eixos estratègics
 - Relació entre eixos estratègics i accions
 - Identificar si algun eix estratègic queda descobert d'accions

Anem a la pràctica

TERRITORI- SECTOR

ESTRATÈGIA

1

- Definir una estratègia pel territori

- Identifiquem paraules clau:
 - Resiliència
 - Riscos climàtics

EIXOS ESTRATÈGICS

2

- Definir eix estratègic 1
- Definir eix estratègic 2
- Definir eix estratègic 3
- Definir eix estratègic 4
- Definir eix estratègic 5

Per a definir-la:

- Pensar amb les paraules clau
- Pensar amb el territori

ACCIONS

3

ACCIONS PRESENTADES LIFE ECOADAPT

4

- Escriu el nom de l'acció 1 --> Lligada a l'eix 1
- Escriu el nom de l'acció 2 --> Lligada a l'eix 1
- Escriu el nom de l'acció 3 --> Lligada a l'eix 2
- XXX
- XXX
- XXX

ACCIONS PRESENTADES JORNADA A L'ESTARTIT

- Escriu el nom de l'acció 1 --> Lligada a l'eix 2
- Escriu el nom de l'acció 2 --> Lligada a l'eix 2
- Escriu el nom de l'acció 3 --> Lligada a l'eix 2
- XXX
- XXX
- XXX

ALTRES IDEES D'ACCIONS

- Escriu el nom de l'acció 1 --> Lligada a l'eix 2
- Escriu el nom de l'acció 2 --> Lligada a l'eix 2
- Escriu el nom de l'acció 3 --> Lligada a l'eix 2
- XXX
- XXX

És possible que no n'identifiqueu cap més

Hi ha algun eix que es quedi sense accions?

5

Comentaris

Espai per comentar

Paraules Clau per a la definició de l'Estratègia

Medi Ambient i Canvi Climàtic:

- Adaptació climàtica, resiliència, economia baixa en carboni, canvi global, descarbonització, riscos climàtics, vulnerabilitat ambiental, fenòmens extrems, empremta ecològica

Territori i Planificació:

- Gestió territorial, infraestructura verda, ordenació del territori, usos del sòl, planificació urbana sostenible, zones de risc, paisatge resilient, urbanisme climàtic

Recursos Naturals:

- Gestió de l'aigua, eficiència energètica, conservació de la biodiversitat, ecosistemes saludables, gestió forestal sostenible, energies renovables, agricultura regenerativa, pesca sostenible

Societat i Governança:

- Participació ciutadana, governança climàtica, educació ambiental, justícia climàtica, conscienciació pública, innovació social, col·laboració intersectorial, finançament verd

Innovació i tecnologia:

- Territori intel·ligent (smart rural), Sistemes d'informació geogràfica, monitoratge climàtic, dades obertes, tecnologies netes, eines de modelització

Salut i benestar:

- Salut ambiental, impactes sobre la salut, onades de calor, planificació d'emergències

A la sessió Plenària...

13:35h- 14.15h

- Un portaveu de cada taula presentarà les reflexions i els principals resultats en 1-2' màxim.